

ВПЛИВ ЗМІН У СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ НА РОЗВИТОК МІКРО- ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Линник О.І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Одним з елементів державної підтримки мікро- та малого бізнесу в Україні було запровадження у 1998 р. спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, яка дозволила створити сучасну структуру мікробізнесу, де кожний суб'єкт з лімітом доходу на рік 1167 мінімальних заробітних плат (фізична особа-підприємець (ФОП), або юридична особа) може знайти місце для реалізації своїх можливостей [1, с.75]. Спрощена система оподаткування доказала свою ефективність. За даними [3], на кінець передвоєнного 2021 р. в країні було 2 млн. ФОП. У 2021р. фізичні особи - підприємці сплатили рекордні за 5 років 34,8 млрд. грн. єдиного податку. Для порівняння: у 2020 році з ФОПів стягнули 27,6 млрд. грн., у 2019-му - 24,95 млрд.

Одразу після повномасштабного вторгнення РФ в Україну урядом були внесені зміни до Податкового кодексу стосовно оподаткування спрощенців. На період воєнного часу ставка єдиного податку знизилася до 2 %, були введені також і інші новації. Так, з 01.04.2022р. ФОПи 1 та 2 груп можуть сплачувати єдиний податок добровільно (якщо немає бажання це робити, декларацію можна не заповнювати). Підприємці 2 та 3 груп, а також юридичні особи 3 групи можуть відмовитися від сплати єдиного соціального внеску за своїх працівників, якщо вони мобілізовані до лав ЗСУ.

У 2022 році, завдяки зменшенню податкового навантаження на мікробізнес, було зареєстровано понад 202 тисячі нових ФОПів. Досліджено, що більшість нових бізнесів зараз відкривається у сфері роздрібної торгівлі, на відміну від довоєнного періоду, коли перше місце за кількістю реєстрацій нових ФОПів належало категорії «Комп'ютерне програмування»[3].

Нажаль, наразі міністерство фінансів готує законопроект щодо скасування з 1 липня єдиного податку у 2% та повернення на довоєнні ставки спрощенців 3-ї групи. Не зарано буде?

Література:

1. Линник О.І. Проблеми функціонування та розвитку мікро-, малого та середнього бізнесу сфери послуг в Україні. Східна Європа: економіка, бізнес та управління : електрон. наук. фахове вид. – 2021. – Випуск №2 (29).
2. Iershova N. Y. Information and accounting support for investment analysis of business for management decision making in industry 4.0 / N. Y. Iershova, O. I. Lynnyk // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) = Bulletin of the National Technical University "KhPI" (economic sciences) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2021. – № 1 – С. 25-31.
3. Фопи сплатили найбільшу за 5 років суму єдиного податку. Фопономіка. Економіка українських фопів в реальному часі : веб-сайт. URL : <https://opendatabot.ua/analytics/en-for-2021> (дата звернення : 20.04.2023).